

Paragraf 54

Ärendenummer UN2026/267

Datum: 2026-04-22

Beslutande organ: Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens verksamhetsanalys 2027 och plan för 2028–2029

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. anta verksamhetsanalys 2027 och plan 2028–2029, daterad 14 april 2026.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsanalysen utgör en del av kommunens årshjul för planering, uppföljning och analys, vilken är en del av kommunens styrmodell. Verksamhetsanalysen innebär en analys av nämndens behov inom den aktuella treårsperioden. Dokumentet beskriver nämndens behov till följd av förändringar som identifierats i kommunens trend- och omvärldsanalys, ändrade lagar och myndighetskrav samt övriga behov. Vidare analyseras förändringar i nämndens ekonomi utifrån föreslagen driftbudget och budgetram.

Nämndens investeringsplan för åren 2027–2036 finns också med i verksamhetsanalysen.

Yrkande

Ordförande lägger fram följande förslag till beslut:

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. *anta verksamhetsanalys 2027 och plan 2028–2029, daterad 14 april 2026.*

Johan Enfeldt (S) yrkar:

1. att avsnitt 5.1 kompletteras med ett nytt stycke:

"Osäkra volymer och förändringar bland fristående skolor och förskolor

Utbildningsnämnden behöver under kommande år ha beredskap för snabba svängningar i elevunderlag till följd av förändringar på marknaden för fristående skolor och förskolor, med risk för att till exempel en eller flera fristående förskolor stängs. Nämnden behöver också hantera en stor osäkerhet vad gäller hur många elever som kommer att välja den nya grundskola som Jensen öppnar, samt vilka kommunala skolor som kommer att påverkas av detta. Utöver detta pågår ett skolinspektionsärende gentemot en större fristående grundskola och kommunalt vitesärende gentemot en fristående förskola. Båda dessa har potentiellt snabb effekt på barn- och elevunderlag för kommunala enheter. Så länge arbetet med ny detaljplan för skola på en privatägd tomt i Fanna fortsätter är det en strategisk risk för som måste vägas in i Utbildningsnämndens framtida lokalplanering." avslag

2. att avsnitt 7.2 kompletteras med ett nytt andra stycke:

"Ytterligare en utmaning är att grundskolan och fritidsverksamheten har en nettokostnadsavvikelse som är 110 miljoner kronor lägre än den beräknade strukturkostnaden. Strukturkostnaden ligger till grund för kommunens kostnadsutjämningsbidrag. Verksamheterna signalerar nu att det är stora svårigheter att uppfylla sitt uppdrag." avslag

Per-Anders Staav (NE) yrkar:

1. På sidan 24 avsnitt 7.2.1 första stycket ändra meningen från "I resursfördelningsmodellen (RFM) kompenseras nämnderna fullt ut för volymökningar." till "I resursfördelningsmodellen (RFM) kompenseras nämnderna **för förändringar av de skattade volymer som finns fastställda enligt RFM.**"
2. På sidan 24 avsnitt 7.2.1 andra stycket byta "förändringen av volymer" till "förändringen **av skattade volymer**"
3. På sidan 24 för avsnitt 7.2.1 fjärde stycket ändra meningen "Föreslagen budgetram för 2027 grundas på volymförändringar mellan 2026 och 2027 och det innebär att budgetramen räknas upp

- med 6,1 miljoner kronor.” till ”Föreslagen budgetram för 2027 grundas på **skattade** volymförändringar **jämfört med 2026 enligt äldre befolkningsprognoser**, och det innebär att budgetramen räknas upp med 6,1 miljoner kronor.”
4. På sidan 24 för avsnitt 7.2.1 fjärde stycket ändra meningen ”En utredning om eventuell förändring av volymkompensation i RFM kommer att genomföras under året och tillämpas vid 2028 års beräkning av budgetramar.” till ”En utredning om eventuell förändring av volymkompensation i RFM, **samt om efterfråganprocent för förskolan ska ta hänsyn till vistelsetid**, kommer att genomföras under året och tillämpas vid 2028 års beräkning av budgetramar.”
  5. På sidan 23 för avsnitt 7.2 ändra meningen från ”Kommunen som huvudman kommer ha kvar sina lokalkostnader och personalkostnader under 2027 samtidigt Jensen Education ska ha ersättning för de elever som kommer gå där.” till ”Kommunen som huvudman kommer ha kvar sina lokalkostnader och personalkostnader under 2027 samtidigt **som** Jensen Education ska ha ersättning för de elever som kommer gå där. **Krympande elevantal för de kommunala skolorna innebär att snittkostnaden per elev går upp för de kommunala skolorna och samtliga friskolor måste kompenseras med högre skolpeng vid årets slut.**”
  6. På sidan 24 för avsnitt 7.2 ändra sida meningen från ”Detta kommer innebära till en viss del dubbla kostnader för 2027, oklart till hur stor del.” till ”Detta kommer innebära till en viss del dubbla kostnader för 2027. **Ersättning per elev varierade för 2026 mellan 63050 kr för förskoleelev och 116538 för högstadieselev, men det är oklart vilken elevsammansättning det blir för Jensen för 2027. Om Jensen hade haft 60 elever per årskull för 2026 hade det inneburit bidragsbelopp om 60 925 260 kr, plus sedan underskottskompensation för försämrad snittkostnad per elev för de kommunala skolorna.**”
  7. Per-Anders Staav (NE) yrkar bifall till Socialdemokraternas andra yrkande (nummer 2).

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut, två tilläggsyrkande och sex ändringsyrkande. Ordförande föreslår nämnden att först hantera tilläggs- och ändringsyrkande och därefter förslag till beslut och nämnden svarar ja.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Johan Enfeldts (S) tilläggsyrkande 1 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Johan Enfeldts (S) tilläggsyrkande 2 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 1 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 2 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 3 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 4 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 5 och finner avslag.

Ordförande frågar om nämnden bifaller eller avslår Per-Anders Staav (NE) ändringsyrkande 6 och finner avslag.

Eftersom inga ändrings- och tilläggsyrkande bifalls så frågar därför ordförande om nämnden kan besluta i enlighet med ordförande förslag till beslut och finner så.

Särskilda yttranden

Malin Englund (V) inkommer med ett särskilt yttrande:

"Vänsterpartiet har under en längre tid poängterat att utbildningsnämndens verksamheter är underfinansierade, och vi håller därför med om

socialdemokraternas yrkande om vikten av att presentera nettokostnadsavvikelsen i verksamhetsanalysen.

Även vi anser att osäkerheterna kring fristående förskolor och skolor och svårigheterna med volymuppskattningarna skapar sämre förutsättningar för planering av verksamheten, och att detta behöver tydliggöras i handlingen."

Johan Enfeldt (S) inkommer med särskilt yttrande:

"Särskilt yttrande från Socialdemokraterna

Vi anser att en verksamhetsanalys bör utgå från respektive nämnds verksamheter så att en läsare ska kunna ta till sig vilka behov vi har i respektive skolform. Tyvärr har nämnden inte haft möjlighet att påverka dokumentets disposition i tillräcklig utsträckning för att möjliggöra detta.

*Socialdemokraterna anser att verksamhetsanalysens avsnitt **5 Nämndens kommande förändringar och utmaningar** borde ha innehållit en tydligare analys av läget framåt för nämndens olika verksamheter. Vi vill se underrubriker för respektive verksamhetsform, det vill säga Öppen förskola, Förskola, Förskoleklass, Grundskola, Anpassad grundskola, Fritidshem, Gymnasieskola, Anpassad gymnasieskola, Komvux, Yrkehögskola, KAA, Forskning och utveckling, samt Övriga övergripande frågor på förvaltningsnivå.*

Vi anser vidare att det är lämpligt att ha en likartad uppställning under varje rubrik, så att vi alltid har med kommande förändringar, utmaningar eller behov av förändringar/insatser vad gäller:

- *Barn/elever (volymer)*
- *Lokaler*
- *Personal*
- *Kvalitet*
- *Förändringar från statlig nivå (Lagar och styrdokument)*
- *Särskilda satsningar*

Socialdemokraterna välkomnar att nämnden nu lyfter behovet av ökade resurser för satsningar på särskilt stöd, samt på fritidshem. Den exakta utformningen av hur pengarna ska användas anser vi dock behöver justeras. När det gäller medel för mer särskilt stöd i grundskolan anser vi att

respektive skola och rektor bör få bestämma över hur verksamheten ska organiseras. När det gäller satsningen för att fler barn ska kunna delta i fritidshemmens verksamhet anser vi att utformningen behöver justeras för att vi ska nå önskad effekt.

*För Socialdemokraterna
Johan Enfeldt, Solweig Eklund, Tina Löfgren"*

Per-Anders Staav (NE) inkommer med ett särskilt yttrande:

"Nystart Enköping Resursfördelningsmodellen (ofta kallad RFM) fastställer volymer och i synnerhet förändringar av volymer. Det är bra att verksamhetsanalysen för UN inkluderar upplysningen att den för 2027 grundar volymer på prognos från året 2024. Det är mindre bra att vidare beskrivning inte tar hänsyn till detta utan utmålar att nämnden kompenseras för volymförändringar, något som inte är sant. Tanken leds fel när förklaringar inte tar höjd för att det är inaktuella skattningar av volymförändringar som används för beslut.

Hur RFM för 2027 kommer se ut vet vi inte, men vi kan blicka tillbaka på RFM 2026 för att förstå graden av problemet. I RFM för det året minskade resurserna till förskolan motsvarande 182 barn, men den senaste befolkningsprognosen hade en minskning av samma kategori barn med 57 barn för detta år. Undermålig kvalitet på underlag i RFM gav neddragningar för förskolan som var så stora att nämnden tvingades spara på övrig verksamhet för att överhuvudtaget kunna få ihop kalkylen. Problem som inte borde behöva finnas om underlagen om volymförändring hade varit mer korrekta.

Avslutningsvis konstaterar jag att alla förtydliganden som nu röstades ned, inklusive vad som händer vid friskoleetablering, är icke politiska sakupplysningar som dras muntligt gång på gång av förvaltningen, men tyvärr inte brukar komma fram skriftligt. Tyvärr hålls resten av politiken ovetande när endast de som sitter i Utbildningsnämnden får den fulla förklaringen om hur dessa saker fungerar. Jag hoppas verkligen att vi i kommande politiska debatter slipper att höra politiker från nämnden som förnekar dessa sakupplysningar från förvaltningen."

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2026-04-14
- Utbildningsnämndens verksamhetsanalys 2027 och plan för 2028-2029, 2026-04-14
- Likvärdighet i fritidshemmet
- Utredning öppna förskolan och familjecentral

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Kommunstyrelsen, för åtgärd